

UJVIDÉKI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 18 korona
 Negyedévre . . . . . 4 K 50.f.
 Egy hónapra . . . . . 1 K 80 f.
 Egyes szám ára mindenütt 6 fillér.

Politikai napilap

Főszerkesztő:
Mayor József.

Felolós szerkesztő:
Dr. Königstädler Ottó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.
 Megjelenik
 hétfő kivételével mindennap.
 Telefonszám 180.

Olasz repülők bombázták Triesztet.

— Hőfer mai jelentése. —

Budapest, március 11.

(Hivatalos.) KELETI- és DÉLKELETI HARCTÉR: Lényeges esemény nem volt.

OLASZ HARCTÉR: Élénkebb tüzérségi és repülőtevékenység. Különösen a tenger melléki arcvonalon egyes szakaszán tegnap is tovább tartott. Elmult éjszaka olasz repülők Trieszt, Muggia, Isola és Pirano városokra bombákat vetettek.

Hőfer altábornagy,
 a vezérkar főnökének helyettese.

A franciák sikertelen támadásai a 185-ös magasiat ellen.

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, március 11.

A nagyfőhadiszállás jelentéi:

NYUGATI HARCTÉR: Új Ancre arcvonalunk előterében tegnap élték tüzérségi harcra és Iriensnél gyalogsági harcra került a sor. Ezután az utóvéd osztagok parancs szerint a főállásra tértek ki. Az Avre és Olse hegy a franciáknak heves tüzelés után meginduló előtörései sikertelenek maradtak. A Champagneban a franciák este megjutították a 185-ös magasiat déli lejtőn és a Champagne mindkét oldalán levő állásaink elleni támadásukat. **Noha nagy erővel és tetemes lövész felhasználásával támadtak, mindenütt véresen visszaverjük őket.**

KELETI HARCTÉR: Térbelileg korlátozott egyes szakaszokon időnkint újja éledt a harci tevékenység.

A macedón arcvonalon a helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásvezető.

20.000 korona

a gyorsreglymozgalom eddigi gyűjtése.

Ma van három hete, hogy *Egy óra a nyomortanyán* címmel beszámoltam arról a megdöbbentően szomorú, szívtelítő nyomorról, amelyet egy ilyen nyomortanya felkeresése alkalmával tapasztaltam és amelynek a lelkemet megütő siralmas képétől ma sem tudok szabadulni.

Azóta három hét telt el. Sorraiban arra kértem a tehetősebb polgártársaimat, hogy jöjjenek a pillanatnyi nyomor gyors megszüntetésére a segítségünkre. Az *Ujvidéki Hírlap* jószívű, nemes-érzű urinők és lelkes, fáradhatlan uriembernek eléggé meg nem hálálható közreműködésével vállalkozott a nyomortanyák bejárására és a befolyt adományok céltudatos kiosztására.

Három hét alatti *huszezer* korona fölött be, oly nagy összeg, amelyhez hasonló imponálóan szép és nagy áldozatkészségre, a fővárost kivéve, egy város farsádalma sem mutathat fel. Én, ki herminc esztendeje lakom e város falai közt, és évek hosszú sora óta, mint újságíró, a közönségünk útjéért tartom a kezemet,

egy pillanatig sem hittem, hogy Ujvidék példátlan áldozatkészsége elpusztulni engedje ezt a megmentésre érdemes, értékes emberanyagot.

Az újságíró és az ember legnagyobb elégtételével, legbüszkébb érzésével, boldog örömmel látom, hogy várakozásaimat is felülmúlta az egyöntelű megnyilatkozás, amelynek egyfelől a 20.000 koronás eddigi gyűjtés, másfelől 1600 család megsegítése lett az eredménye. Szókimondom nem elég bő, hogy a hála megfélelő szavai megtaláljam, de nem is az én hálám itt a fontos, azok a felszáradt könyvek eléggé beszélnek, eléggé elrebesgetik a megmentettek halálját.

Ez pedig az adakozók legnagyobb jutalma. Jót tettek, melynél jobbat ember emberrel nem tehetett.

Csak azt kérem és ez ügyben utolsószor ismétlem meg kérésemet: nagyon soknak nem jutott a segélyből. A közönség óriási áldozatkészségi tüprőbjánál csak a nyomor volt nagyobb. Aki még teheti, adjon.

Azt szeretném, hogy minden nyomorgó egyformán áldhassa az Istent, hogy megsegítette, hogy meghallgatta ártatlan, éhező apróságainak *kenyerért* való esdő imádságát.

Tudom: így lesz és mert ezt tudom: kérem, még egy kevés áldozatkészség kell, a kisütő márciusi nap ne találjon egyetlen szenvedőt, egyetlen nélkülözőt, egyetlen éhezőt.

A Jóságos Isten is megáldja a jótévedőket.

Mayor József.

Holnapi számunkban folytatjuk a befolyt adományok kimutatását.

„Beszélnek a rögök.”

Ujvidéki föld a koronázási dombon.

IV. Károly király koronázásának történelmi eseményéről könyv készül. A *Koronázási Album* szerkesztője kérdést intézett Ujvidék város tanácsához, hogy közzölje: Ujvidék törvényhatóságát kik képviselték a koronázáson és mely történelmi nevezettség szentelte meg azokat a rögöket, amelyeket Ujvidék küldött a koronázási dombra. *Profuma Béla* polgármester dr. *Ribiczey Kálmán* városi tanácsnoknak adta át feldolgozásra a megkeresést. Dr. *Ribiczey Kálmán* alapos történelmi kutatások alapján készítette el érdekesítő előadói javaslatát, amelynek alapján *Profuma Béla* polgármester a következőkben adta meg a választ:

Szíves megkeresésükre a „Koronázási Album” számára a következő adatokat van szerencsénk tisztelettel közölni:

I. Ujvidéki szabad királyi város törvényhatóságát a koronázáson máteházi Matkovits Béla főispán, *Profuma Béla* polgármester és *Grossinger János* törvényhatósági bizottsági tag képviselte.

A kispolgárság képviselőiben pedig *Csipo György*, *Erdős Lajos*, *Palásti András* és *Futó Imre* igazgatók voltak jelen a koronázásnál.

II. A koronázási domb felépítéséhez küldött földet törvényhatóságunk területének következő történelmi jelentőségű helyeiről vittük:

1. Földet vettünk az u. n. nagy és kis római sáncokból.

Az előbbi úgy a régi, valamint az újabb történetírók leírásából ítélve Kr. u. 358. körüli, római eredetű és hadicélokért készült földmél, amely Ujvidéktől Földvárig húzódik és városunkat keletről határolja. Az utóbbinak római, vagy barbár eredetűre nézve a történetírók nézetei eltérők. Ez az ugynevezett kis római sánc városunk határát a *Mrtvályos* pusztánál metszi át.

E két ősrégi alkotmány őrsi városunk területének ókori történelmi emlékeit. Őrsi azoknak az ádáz élet-halál harcoknak emlékét, amelyeket a területünkön (mint általában a Duna és a Tisza közének főleg legdélibb részén) tanyázott barbár jazyg törzsekkel a római császárság a Duna folyama által határolt pannóniai virágzó római kolóniák védelmére vittv azokból a Duna jobbparti kasztrumokból, várakból (Bononia, Cusum, Acumincum stb.), amelyeknek az innesső oldalon a kérdéses római sáncok mintegy előretolt földbástái voltak.

2. Földet vettünk továbbá a temerini ut által átszelt azon dombvidékünkéről, amelyen a mai lőpor-torony áll és amely a hajdani Duna partját képezte.

E dombvidék földje melyében nyugosznak a honfoglalás utáni első „Ujvidék” és vidékének a mohácsi vész temetőjébe hanyatlott romjai. (Lásd *Érdújhalói Menyhért*: Ujvidék története.)

Itt nyugoszik ugyanis Ujvidék határa első kimutatható földesurának, *Töre* (Turwey) fiának, *Tőrefi Péter*nek, a tragikus emlékü „*Petur*” ispánnak földvára és kastélya. Ez volt az a *Peturvárad* (tehát a legrégibb *Pétervárad*), amely városunk honfoglalás utáni első őse volt és amelyet *IV. Béla* király, mint felség-sértés (Gertrud halála) miatt *Péter* től elkobzott birtokot 1237-ben a belakuti apátságának adományozott. Ez a *Pétervárad*, amelyet (a tatárjárás után a belakuti apátság által a Dunán túl emelt *Pétervárad*ai erődtől, a mai *Pétervárad* ösétől megkülönböztetendő) később *O-Péterváradnak*, majd *Vásáros-Váradnak* neveztek, a körülötte sorakozott és akkor még tisztán magyar jobbjá falvaival (Csenej, Zajol, Keménd, Morályos, Rév stb.) együtt 1526-ban pusztult el és nyomait már csak a mohácsi vész utáni telepítések következtében szláv hangzásúvá vált mai szállások (Szaivojlo, Kamendin, Mrtvályos, Rívica) jelzik.

3. Földet küldtünk továbbá a mai *Pétervárad* török járom alól történt felszabadulása után 1694-ben, vele szemben, a Duna balpartján épült és ma is meglévő „hidsáncok”-ból.

Ezek a hidsáncok vették körül ugyanis azt az új katonai (granicás) községet, amely a *Pétervárad*ai erőd joghatósága alatt „*Pétervárad Sánc*” neve alatt épült és amely 1748-ben *Mária Teréziától* Ujvidék (Neoplanta) néven szabad királyi városi rangra emeltetett.

4. Végre földet küldtünk a koronázási domb számára a legfrissebb sírhantokról, amelyekbe a jövőendő Magyarországiért hősi halált halt drága véreinket oly megröndítően nagy számban temetjük már harmad-

